MIELIPIDE

Mahtavin opettajistani on ollut luonto. Verkkainen kävely, soutelu ja lepotauko kannon nokassa nuotiota tuijotellen ovat antaneet sysäyksen sinisille ajatuksille ja luonnon ymmärtämiselle. **SEPPO VUOKKO VIERASKOLUMNISSAAN**

LUKIJALTA

Tutkimattakin pystytään hutkimaan

Lämpimät kiitokset Elsi Kataiselle (23.12) Maaseudun Tulevaisuudessa olleesta mielipidekirjoituksesta! Se oli täyttä asiaa ja osui sekä upposi ainakin minuun.

Elsillä, ja varmasti monella muullakin, tuntuu olevan jo hyvin tiedossa useita kaikista räikeimpiä ja kuormittavimpia epäkohtia, jotka pistävät – ja ovat koko Euroopan unionin ajan pistäneet – meidän viljelijöiden jaksamisen kovalle koetukselle.

Koska näin on, niin minusta on aivan turha ruveta enää mitään selvityksiä tekemään ja aikaa vieviä tutkimusprojekteja perustamaan.

Tutkimattakin pystytään tässä tapauksessa kyllä aivan hyvin hutkimaan eli korjaamaan pikavauhtia niitä stressaavimpia tekijöitä, jotka meidän viljelijöiden jaksamista kuormittavat.

Yksi kuormittavimpia tekijöitä on sen kuuluisan karvan halkaisemisen tarkkuudella tehtävät tarkastukset ja EU-direktiivien tulkitsemiset.

Jokainen viljelijä ymmärtää varmasti asialliset tarkastukset, mutta siitä asenteesta, että meitä viljelijöitä pidetään epäilyksenalaisina rikkureina ja melkeinpä rikollisina, joiden tekemisiä on pidettävä tarkasti silmällä, on kertakaikkiaan päästävä eroon.

Samoin on päästävä pikaisesti eroon myös, Elsi Kataisenkin mainitsemasta, vähänväliä tehtävästä peltopinta-alojen digitoimisesta.

Digitoinyi on täysin järjetöntä touhua, enkä ole ainakaan itse kyennyt sitä koskaan ymmärtämään.

Jos jossakin luuraa sellainen virkamies, joka pitää sitä järkevänä ja puolustettavana, niin toivon, että hän kertoo ja selittää sen meille muillekin.

Varsinkin tällaisena aikana, kun kaikkien pitäisi vain säästää ja säästää, ja kun Euroopan unioninkin talous on varsin heikoissa kantimissa, niin tuntuu sitä käsittämättömämmältä, että raha- ja voimavaroja tuhlataan tällaiseen pelleilyyn.

Miksi se ei riitä, että EU ja viljelijä sopivat kertaalleen, että mitkä kunkin maatilan peltopinta-alat ovat?

Eiväthän pinta-alat voi millään muuksi muuttua, jos viljelijä ei osta, myy, vaihda tai raivaa lisää peltoa. Väkisellähän ne ainakin tavallisella heinäntekojärjellä ajateltuna säilyvät samoina vaikka sata vuotta.

Sulaa hulluutta ja pelkästään meidän viljelijöiden tarkoituksellista kiusaamistahan se on, että ilmakuvataan samoja peltoja muutaman vuoden välein.

Eikö olisi kaikkien kannalta järkevintä, että sovitaan ensi keväänä yhdessä pinta-alojen suuruudet ja ruvetaan vasta sitten niitä uudelleen arssinoimaan, kun viljelijä ilmoittaa niissä muutoksia tapahtuneen.

Seppo Kotilainen
Iisalmi

KARI SALONEN

Seppo Kotilainen ihmettelee, miksi se ei riitä, että EU ja viljelijä sopivat kertaalleen, mitkä kunkin maatilan peltopinta-alat ovat.

Joulusta ”suloiseen” arkeen

Onneksi Joulu saapui ja paluu ”arkeen” tapahtuu jälleen viimeistään vuoden vaihduttua. Tuolla arjella tarkoitan vakiintunutta taloudellista tilannetta joka koittaa, kun kaikki tilinpäätös- tai ennakkokaupan ostot on jälleen tehty. Tilanne vakiintuu kun tilin saldo näyttää vain kaksi- tai kolminumeroista lukemaa.

Isännän levoton ilme alkaa kasvinviljelytilalla syyskuussa, kun ensimmäiset tukieurot tipahtavat tilille, sillä se on ainoa suuri tulo, mikä tilalle tulee vuoden aikana.

Kuitenkin ensimmäiset tukieurot on korvamerkitty jo alkuvuodesta pellonvuokriin, Yaralle ja pakollisten tuotantopanosten maksamiseen.

Se ilo tai hermostuneisuus yleensä jää lyhyeksi, sillä eurot eivät tilillä onneksi kauan polttele. Mutta kuitenkin on odotettavissa vielä pahempaa – suunnittelu ja ostopäätösten teko joulukuun alussa saapuviin viimeisiin tukieuroihin.

Tämän hermostuneisuuden ovat aistineet kaikki aina kaupan keskusliikkeistä alkaen, puhumattakaan emännästä, joka koittaa rauhoitella miestään ja ehdottaa perheelle pientä lomaa ynnä muuta sellaista eli rahan siirtämistä yksityiskäyttöön, sillä viimeisestä yhteisestä lomasta on jo yli 15 vuotta.

Talous ei vain anna myöden.

Loka–marraskuussa on isännän tehtävä suuri päätös, mihin tukieurot saa sijoitettua. Asiaa on pohjustettu useilla vierailulla osuuskaupassa Jontikoiden renkaita potkimassa ja paikallista kauppiasta tervehtimässä.

Vaikka mieli välillä tekisi hankkia kilpailevaa konemerkkiä, jopa kotimaista tai jopa 30 prosenttia edullisempaa merkkiä, ei se tule kysymykseen.

Mitä siitä sanoisivat paikalliset osuuskaupan johtohenkilöt, naapurit tai paikallinen tuttu K-kauppias?

Maine siinä saattaisi mennä ja tulla jopa porttikielto paikallisjärjestöihin, jos ei osuuskaupan toimintaa suosisi. Ainakin pää kumarassa saisi puoli vuotta mennä tutun kauppiaan tykö, jos ei häneltä sitä osta.

> Tukieurot tulee maksaa kuukausittain niin isännälle kuin emännälle.«
>
> **ISÄNNÄN KAUPUNKILAISSISKO**

Kyllä niitä kilpailevia tarjoajia on tilalla syksyn aikana poikennut muun muassa vakuutusyhtiöistä, mutta uskollisuus paikalliseen Espoossa sijaitsevaan pääkonttoriin on ylipursuava.

Hinnalla ei ole merkitystä, sillä ei sitä kehtaa köyhyyttään näyttää paikalliselle kauppiaalle tai naapurille.

Verottajalla on osansa tässäkin päätöksessä. Veroja on turha maksaa, sillä ne on poissa Isännältä itseltään. Niin ja juorukalenterissakaan ei tarvitse enää olla TOP 10:ssä, sillä kalenteria ei enää ole painettu paikalliseen kauppaan myytäväksi moneen vuoteen!

Lopulta koittaa se joulukuun alun päivä, jolloin päätöksen voi tehdä. Usein pitää kuitenkin kauppa lyödä jo lukkoon kuukautta kahta ennen, jotta pääsee naapurille tiedottamaan perheenlisäyksestä, uudesta pojasta – Jontikasta tai vain tyttölapsesta – työkoneesta Tumesta. Ja pitää siinä koneen kyljessä olla vähintään yksi numero suurempi kuin naapurilla.

Niin tätä kirjoittaa sivusta seuraaja, maatilan tai jopa yleistäen tilojen huonon taloudellisen tilanteen havainnut sivustaseuraaja – kaupunkilaissisko.

Ei kateellinen, ei saarnaava vaan huolestunut maanviljelijöiden jaksamisesta.

Kyllä sitä isännän egoa ja hymyä saa hieman kohotettua kalliilla lelulla, mutta miten on emännän laita, jos isännällä ei riitä lompakossa rahaa emännän mekkoon tai pitkään viikonloppulomaan. Useat isännät kuitenkin onneksi palkitsevat emännät ostamalla tarjousristeilyn kympillä Tallinnaan. Ja saahan siitäkin osuuskaupan bonuksia.

Näin sivustaseuraajana on pakko ehdottaa tähän muutosta, vaikka tiedän sen aiheuttavan MTK:n, keskusliikkeiden ja muiden tuottajajärjestöä lähellä olevien kaupallisten yhtiöiden taholla vastustusta.

Tukieurot tulee maksaa kuukausittain niin isännälle kuin emännälle, molempien tilileille kuukausisuoritteina.

Tukieurot tulee maksaa vain päätoimisille, siis emännälle, jos hän ei käy säännöllisesti hakemassa elantoaan perheelle tilan ulkopuolisista töistä.

Kuukausipalkkana tukieurot toisivat maanviljelijöille yksityiselämään elintasoa ja tällöin rahaa riittäisi myös alkuvuodelle ja kesälle tasaisemmin.

Isännän kaupunkilaissisko

Uusi ydinvoimala huolestuttaa Suomessa ja Ruotsissa

Fennovoiman ja Rosatomin joululahja suomalaisille oli, että jokainen, joka ostaa Rosatomin Pyhäjoki-reaktorin mahdollisesti tuottamaa ydinsähköä tukee myös Rosatomin kotisivulla mainostamaa ydinaseteollisuutta.

Kansainvälisillä areenoilla Suomen hallitus kertoo tukevansa ydinaseista luopumista, mutta samalla se on mahdollisesti antamassa, Arevan ohella, vielä toisellekin ydinaseita tuottavalle yritykselle luvan rakentaa ydinvoimala Suomeen.

Vakavasti ydinaseriisuntaan suhtautuvien järjestöjen piireissä ympäri maailmaa Suomen uskottavuus on romahtamaisillaan.

Kansalaisten piireissä Suomessa, Euroopassa ja ympäri maailmaa ydinvoimaan, puhumattakaan ydinaseista, suhtaudutaan todella kriittisesti.

Uusia ydinvoimalaprojekteja on hyllytetty ydinvoiman räjähdysmäisesti nousevien kustannusten ja Fukushiman vielä vuosikymmeniä jatkuvan ydinkatastrofin takia.

Mutta välittävätkö Suomen päättäjät tästä? Vallitseeko Suomessa niin syvä demokratiavaje, että kansalaisten mielipiteistä ei enää tarvitse lainkaan välittää?

Merkille pantavaa on, että Fennovoiman projekti on jo pitkään huolestuttanut ihmisiä ja kuntia myös Ruotsin puolella. Ruotsin Naturvårdsverketin kokoamat, eri viranomaisten ja järjestöjen lausunnot Suomen ympäristöministeriölle 29.11.2013 liittyen Fennovoiman ympäristöarviointiin sisälsi paljon kielteisyyttä projektia kohtaan.

> Hämärän peitossa on, mistä lähteistä ulkopuolinen rahoitus tulisi.

Kalixin, Övertorneån ja Pietån kunnat suhtautuvat kielteisesti ydinvoimalan rakentamiseen lähialueella ja yli 24 eri paikallista luonnonsuojelu-, ympäristö- ja poliittista järjestöä ovat myös ilmaisseet kielteisen kantansa. Ruotsin puolella on järjestetty eri tapahtumia ja manifestaatioita projektia vastaan ja kielteisyys kasvaa koko ajan.

Kummeksuntaa ympäri Eurooppaa on herättänyt se, että Fennovoiman reaktorin hinta on hyvin epämääräinen. Tämä johtunee siitä, että suomalaiset ovat jälleen kerran ostamassa prototyyppireaktorin, jonka hinta OL 3:n tapaan todennäköisesti tulee nousemaan taivaisiin.

Mutta ei huolta, Rosatomin joululahja sisälsi myös lupauksen hankkia ydinvoimalalle kokonaan sen rakentamiseen tarvitseman ulkopuolisen rahoituksen. Ulkopuolista pääomaa tarvitaan nimittäin 75 prosenttia.

Hämärän peitossa on kuitenkin, mistä lähteistä ulkopuolinen rahoitus tulisi. Venäjältä sen on tultava, sillä Saksan HVB, sekä Ranskan BNP Paribas pankit vahvistivat vähän aikaa sitten, etteivät ne osallistu Rosatomin Kaliningradiin suunnittelemaan ydinvoimalaprojektiin.

Rosatomin joululahjan vastaanottaminen vaatii Suomen hallitukselta todella hyvää tahtoa teollisuutta kohtaan. Mutta sitä on aina riittänyt. Kansalaiset sen sijaan, sekä Ruotsissa että Suomessa, tyytyköötsiihen, että saavat Euroopan valedemokratian ihmemaassa ilmaista mielipiteensä, joka on merkityksetön – ellei ihmeitä tapahdu.

Ulla Klötzer
Naiset Atomivoimaa Vastaan
Lea Launokari
Naiset Rauhan Puolesta

Ota kantaa tekstiviestillä

- Harmittaa, suututtaa, ilahduttaa, ihmetyttää?
- Jaa mielipiteesi muiden lukijoiden kanssa lähettämällä se tekstiviestillä numeroon 173 172.
- Viestin enimmäispituus on 160 merkkiä ja yhden viestin hinta 50 senttiä.
- Viestin alkuun tunnus MT LU.

Kotiinpäin

Hankin perävaunun pyörää: Nokian rengas/India, vanne/Poland, sisuskumi/China. Asentaja: viro. Maksaja: made in Finland. **T. finski**

Ilmasto muuttuu

Olen seurannut säitä 30 vuotta ja ääri-ilmiöt ovat lisääntyneet selvästi. Ilmasto muuttuu aivan kuten asiantuntijat ovat ennustaneet. **Sääprofeetta**

Onko oikein?

Kontro. Onko se tasapuolista toimintaa, kun Venäjä likaa vedet ja me maksetaan? **Perälän isäntä**

Niin se menee...

Maataloustuotteet nousee sentin, kilpailuvirasto älähtää. Kaupat tanskalaisille, maanjussit maksaa. **Ei nimimerkkiä**

Pikasuorakylvöä

Kasvipeitteisyys syntyy helposti, kun puimurin säätää, et se ajaa 200–300 kg/ha yli, pienet/kevyet jyvät! Kevyt-, matalamuokkaus 1–2 vko puinnista! **Tarkistin 24.12.**

Kasvissyöjät...

Lihansyönnistä kieltäytyminen ei tehnyt ainakaan Hitleristä tai Puna Khmerien johtajasta Pol Pot'ista erikoisen hyviä ihmisiä. **Ei nimimerkkiä**

Muistakaa viljatilatkin

Elsi Katainen ja muut vaikuttajat. Kiinnittäkää jo huomio viljatiloihinkin. Nykykannattavuudella on itku spv-lainojen ja perheen elättämisen kanssa. **Ei nimimerkkiä**

Ensin ministeri...

Ei mitään pakkoa vaihtaa autoveromallia, mutta liikenneministeriä kyllä. **Kansanmies**

Jäivätkö juoksemaan?

Tänä syksynä on varmaan ollut huono hirvestyskausi, kun kaikki seurueet eivät ole pystyneet maksamaan metsästysvuokriaan. **Kaipaava**

Päästökauppa

Ja silläkö ilmastonmuutos paranee, että jollekki maksetaan siitä, että saa tupruttaa? **Ei nimimerkkiä**

Missä Animalia?

Missä Animalia oli Tampereen sairaiden hevosten hakkaajien aikana. Olisko ollu oma porukka? **Ei nimimerkkiä**

Maitokiintiöt

Vapaata kilpailua vääristää ainoastaan maidon pohjoinen tuki. Tuki pois, ja markkinat määrää hinnan. **Aletuottaja AB**

Pulliainen viisastui

Esittikö Erkki ”Susi” Pulliainen todella suden tapporahaa? Jos se on totta, niin viisautta on vihdoinkin päässyt virtaamaan Pulliaisen pääkoppaan. **Ei nimimerkkiä**

Aktivismia vaan...

Muistakaa, metsänomistajat, että kansanhuviin nimeltä kuusivarkaus ryhtyvä ei syyllisty mihinkään laittomaan tekoon, sillä hän on joulukuusiAKTIVISTI. **Ei nimimerkkiä**

VIERASKOLUMNI

Todelliset opinahjot

Koulukeskustelussa puhutaan vain kouluista, kurssisisällöistä ja opetuksesta, vaikka oppiminen on yksilön omaa toimintaa. Tietoa ei pysty kauhomaan oppilaan päähän, ellei hän ole kiinnostunut.

Valinnaisuuden lisääminen ei ole haitaksi, jos oppilas sillä tavoin löytää innostuksen opiskeluun. Kapeallakin osaamisella on käyttöä. Paljon pahempaa on, jos tiedon pakkosyöttö tappaa kaiken kiinnostuksen opiskeluun.

Kun kiinnostus johonkin asiaan on herännyt, tietoa saa muualtakin kuin koulusta. Työkokemus, harrastukset ja ystäväpiiri muokkaavat jokaisen taidoiltaan ja osaamiseltaan erilaiseksi. Usein vasta jälkikäteen huomaa, mistä olennaiset tiedot ja taidot ovat tulleet. Oppia ikä kaikki! Esimerkkinä käytän tässä itseäni.

Olen toki koulussa ja yliopistossa paljonkin oppinut, mutta todelliset opinahjot, joissa tieto terästyy, ovat usein muualla kuin luokissa ja luentosaleissa. Opetus antaa perustiedot, rungon, jolle voi sitten rakentaa ja jolla voi jäsentää muualta hankkimansa tiedon. Tärkeimmät tiedot ja kokemukset olen saanut muualta, itse lukemalla, toisten kanssa keskustelemalla ja työskentelemällä.

Jo ennen yliopistoaikaa sain kosketuksen tiedemaailmaan, kun olin väitöskirjaansa tekevän Tapio Rintasen apupoikana Lapissa. Lukiovuosina pääsin myös retkille kahden syvällisen luonnontuntijan, Viljo Kujalan ja Arvi Ulvisen, kanssa.

Kun he kertoivat kaskuja omista vanhoista opettajistaan – joskus 1800-luvun puolivälin tienoilla syntyneistä professoreista – sai jonkunlaisen käsityksen tieteen jatkuvuudesta ja siitä, miten uusi tieto rakennetaan vanhan varaan.

Yliopistoaikoina ensimmäinen tärkeä tiedonmuokkauspaikka oli kasvitieteen laitoksen kahvila, jossa suoritin ainakin kuppila cum lauden.

Pienessä kahvilassa kävivät niin opiskelijat kuin opettajatkin, eikä sitä eri pöydissä istuttu. Kun välillä olin töissä kasvimuseossa, opinnot täydentyivät museon kahvihuoneessa jo astetta tieteellisemmissä keskusteluissa.

Opinnot saivat vauhtia myös tieteellisissä seuroissa. Itse kokoukset olivat usein hiukan tylsiä, mutta sitä antoisampia olivat kokousten jälkeiset ravintolasitsit, joissa tutustui vanhoihin legendaarisiin tutkijoihin.

Varaton opiskelija istui usein koko illan voileivän ja yhden oluen voimalla. Niin silloinkin, kun vietettiin professori Risto Tuomikosken 60-vuotispäiviä Banket Hildenissä. Illan päätteeksi päivänsankari ilmoitti, että hän maksaa kaiken!

Erilaiset työtehtävät ovat sekä opettaneet että suunnanneet kiinnostusta uusille aloille. Hormakummun ja Murtovaaran kansakoulujen keittiöissä käytiin myöhään yöhön jatkuvia keskusteluja monien geologien kanssa.

Hukkaan eivät ole menneet edes pitkät automatkat työmaille. Autossa oli aikaa kysymyksille ja keskusteluille. Usein kuski on ennestään tuntematon, joten mistäpä muusta siinä puhuisi kuin työstä ja siihen liittyvistä seikoista.

Mahtavin opettajistani on silti ollut itse luonto. Verkkainen kävely tai soutelu, lepotauko kannon nokassa, usein nuotiota ja nokista kahvipannua tuijotellen, on antanut sysäyksen sinisille ajatuksille ja luonnon ymmärtämiselle. Kiireellä paikasta toiseen ryntäilevä ei näe eikä ymmärrä mitään.

SEPPO VUOKKO on luontokirjailija Savitaipaleelta.

VIIKON KYSYMYS

Mikä on tärkein jouluperinteesi?

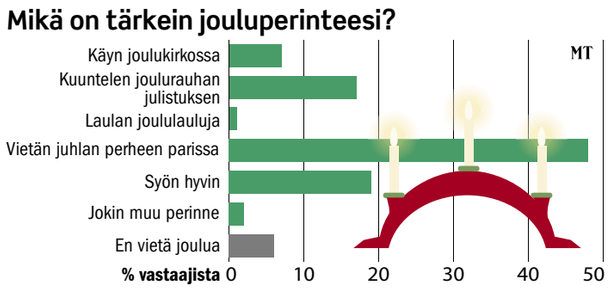

Joulu on perhejuhla

Joka toiselle MT:n nettisivujen viikon kysymykseen vastanneelle joulu on ennen muuta perhejuhla. Puolet kyselyyn vastanneista ilmoitti, että tärkeintä joulun vietossa ovat yhteiset hetket perheen parissa.

Viidennekselle joulu on ruokajuhla, he ilmoittivat syövänsä jouluna hyvin.

Toisaalta nelisenkymmentä vastannutta kertoi, ettei vietä joulua lainkaan.

Yhteensä kyselyyn vastasi joulun aikaan noin 650 verkkolehden lukijaa.

Koko perhe aterialla

Joulu on vastanneille tärkeä aihe, sillä keskusteluun osallistuttiin tällä kertaa varsin pitkillä kertomuksilla omista joulunviettotavoista.

Muorille joulussa on nykyisin tärkeintä kiireetön syöminen, jolloin paikalla on ”koko perheenjäsenten sakki yhtäaikaa”.

Hän vertasi jouluruokailua arjen aterioihin, joita häiritsevät monetkin asiat.

”Epämiellyttävintä on, kun juuri ruoka-aikaan tulee joku sivuelinkeinomme asiakas paikalle ja hän jää ovisuuhun vartoilemaan. No, eihän sitä voi tietää, milloin joku on syömässä, mutta on silti jotenkin kiusallista, kun joku vieras norkoaa siinä olkapään takana... joten kun kerrankin saa syödä yhdessä läsnäolevien perheenjäsenten kanssa ja rauhassa niin onhan se yksi huippukohta joulussa ja miksei ihan vuositasollakin.”

Syömisen lisäksi tärkeä osa joulua on ruuan tekeminen, toteaa nimimerkki Joulu on vaan kerran vuodessa: ”Ne tavanomaiset tuiki perinteiset lipeäkalan valmistus, kinkun suolaus ja paistaminen aattoyönä, laatikot ja rosollit yms. Enää en sentään ole tehnyt joulukaljaa.”

”Minusta on ollut mukavaa ’tehdä joulua’ eli siivota perusteellisesti – myöskin komerot ja laatikot. Meidän perheemme tärkein jouluperinne on ’joulun tekeminen’ ja siitä nauttiminen.”

Harrikkakuskin perhe vietää kirjallista joulua.

”Koko perhe harrastaa lukemista, joten joululahjat ovat pitkälti kirjoja ja joulu onkin aika rauhallinen, kun jokainen lukee tahollaan, ellei lumipyry sotke minun joulun viettoa ja joudun auraamaan lunta.”

Kaikille joulu ei kuitenkaan ole pelkän ilon juhla.

”Isäni kuoli 19.12. ollessani kahdeksan. En osaa pitää joulua ilon juhlana. Lapsettomassa liitossa ollessani koetimme leikkiä kotijoulua kuusineen ja jouluruokineen, eron myötä sekin jäi ja nyt koetan vain kuluttaa tuonkin ajan jollain tavalla. Pari kertaa olen ollut matkoilla”, kirjoittaa Erakko.

Haittaako leutous?

Sää on ollut viime päivinä kutakuinkin koko maassa poikkeuksellisen lämmin. Kysymmekin nyt viikon kysymyksessä, onko leudosta säästä aiheutunut sinulle ongelmia.

Voit vastata viikon kysymykseen torstai-iltapäivään mennessä osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi*.

JUHANI REKU